

EXPUNERE DE MOTIVE

Afirmarea priorităților politicii externe a României privind procesul de aderare la Uniunea Europeană, pe de-o parte, și concluziile Consiliului European de la Luxemburg din decembrie 1997, pe de altă parte, au determinat punerea în aplicare a unei strategii întărite de pre-aderare, bazată pe introducerea, începând cu anul 2000, a unor noi instrumente de pre-aderare (SAPARD și ISPA), care să suplinească asistența financiară nerambursabilă acordată de Uniunea Europeană prin programul PHARE.

Programele ISPA, SAPARD și, în parte, PHARE (investițiile în coeziunea economică și socială) vor urmări aceleași obiective ca și fondurile structurale și de coeziune alocate statelor membre ale Uniunii Europene. Fiecare dintre aceste programe (pentru componenta de investiții) prevede obligativitatea co-finanțării din partea statului beneficiar deoarece, asemenea fondurilor structurale din interiorul Uniunii Europene, asistența comunitară este menită să completeze și nu să se substituie efortului național.

- Programul Phare al Uniunii Europene este principalul instrument financiar de sprijinire a reformei ce urmărește pregătirea țărilor din Centrul și Estul Europei în vederea aderării la UE. Programul Phare finanțează transferul de expertiză, echipament, pregătire profesională și lucrări publice într-un număr mare de sectoare cum sunt: privatizarea, restructurarea, protecția mediului, asigurarea sănătății și siguranța la locul de muncă, măsuri active de combatere a șomajului, reabilitarea drumurilor și căilor ferate, etc.
- Programul ISPA (Instrument pentru Politici Structurale de Pre-Aderare) este unul dintre cele trei instrumente de finanțare nerambursabilă care vor sprijini țările candidate în pregătirea lor pentru aderarea la Uniunea Europeană. ISPA va finanța în perioada 2000-2006 proiecte în domeniul infrastructurii de transport și de mediu. Programul a demarat la 1 ianuarie 2000 și se derulează în cele 10 țări candidate din Centrul și Estul Europei. Din bugetul total de 1.040 milioane Euro pe an, disponibil programului ISPA pe perioada 2000-2006, România va primi între 208 și 270 milioane Euro pe an. Este de așteptat să se ajungă la o valoare medie (239 milioane Euro), împărțită aproximativ egal între proiectele de infrastructură de transport și cele de mediu.

- Programul SAPARD este destinat agriculturii și dezvoltării rurale și modelat după Fondul European de Garantare și Îndrumare a Agriculturii (FEOGA). Programul SAPARD este un program prin care Uniunea Europeană acordă fonduri nerambursabile pentru dezvoltarea rurală și agricolă. În perioada 2000 - 2006, România va beneficia de asistență financiară pentru sectorul agricol și dezvoltare rurală, acordată de Uniunea Europeană prin Programul SAPARD. Contribuția financiară comunitară nerambursabilă acordată prin intermediul acestui program în perioada 2000 – 2006 este de aproximativ 1.050 milioane Euro, aproximativ 150 milioane Euro anual.

Gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de co-finanțare aferente acestora, este reglementată prin Ordonanța de Urgență nr.63/1999 aprobată prin Legea nr.22/2000.

Deoarece la elaborarea inițială a Ordonanței de Urgență nr.63/1999 au fost luate în considerare numai aspecte în legătură cu implementarea programului PHARE, în prezent este necesară extinderea responsabilității Guvernului României privind utilizarea și asigurarea integrității fondurilor transferate de Uniunea Europeană, în conformitate cu prevederile Legii nr. 316/2001 pentru ratificarea Acordului multianual de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Comunităților Europene, semnat la Bruxelles la 2 februarie 2001, precum și cu prevederile legilor de ratificare a memorandumurilor de finanțare ISPA.

În cazul finanțării Programului SAPARD, confirmarea în legislația națională a asumării acestei responsabilități este o condiție a acordării de către Comisia Europeană a dreptului de gestionare a fondurilor SAPARD pentru România. În acest sens, definiția “contribuției financiare a Comunității Europene” urmează să fie adaptată pentru a cuprinde și sumele care se transferă Guvernului României de către Comisia Europeană, cu titlu de asistență financiară nerambursabilă, în cadrul programului SAPARD.

Modificarea prevederilor Ordonanței de Urgență nr. 63/1999 este necesară și pentru asigurarea funcționării mecanismelor de finanțare și de cofinanțare a fondurilor comunitare SAPARD și ISPA, prevăzute în acordul multianual și în memorandumurile de finanțare mai sus amintite. Referitor la aceste aspecte, s-au introdus în textul ordonanței unele prevederi care să permită:

- aplicarea dispozițiilor privind fondurile (sumele) de cofinanțare și în cazul programelor SAPARD și ISPA;
- bonificarea de dobândă la sumele în lei reprezentând fonduri comunitare în tranzit în conturile de trezorerie;
- alocări bugetare pentru finanțarea unor costuri neeligibile ale programelor (pierderi din diferențe de curs de schimb, costuri bancare, debite nerecuperate etc.) și efectuarea de cheltuieli din aceste sume;
- modalități specifice de organizare și exercitare a auditului public intern și a controlului financiar preventiv pentru programele/proiectele finanțate din contribuția financiară a Comunității Europene.

Față de cele prezentate mai sus, a fost întocmit proiectul de lege alăturat privind aprobarea Ordonanței Guvernului pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.63/1999 cu privire la gestionarea fondurilor nerambursabile alocate României de către Comunitatea Europeană, precum și a fondurilor de cofinanțare aferente acestora, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

